

‘Buitenvieringen grijpen meer aan’

Zondagsvieringen in de openlucht bereiken beduidend meer gelovigen dan in de kerk

- ▶ Zondagsmis wordt in zomer her en der ook in openlucht gevierd
- ▶ Samen bidden in de natuur schept een bijzondere sfeer
- ▶ Voorbeelden in Knokke en Wiemesmeer zijn alvast populair

Jan COLLA

Niet dat getallen alles zeggen, maar toch. Elke zaterdagavond in de zomer wonen tot zeventienhonderd gelovigen de openluchtviering aan de Lourdesgrot in Wiemesmeer (Zutendaal) bij. Op zondagvoormiddag dragen de paters in de dominicanenkerk van het Zoute in Knokke de eucharistie op voor vijfhonderd misgangers, als het weer meezit. Opmerkelijk toch, in een tijd van tanend kerkbezoek. Het gaat in beide voorbeelden bovendien niet om gelegenheden, maar om volwaardige zondagsvieringen, ter vervanging van de reguliere mis in het kerkgebouw.

Het Limburgse Zutendaal telt twee parochiekerken, in het centrum en in Wiemesmeer. Van mei tot eind september is er echter geen zondagsmis in de nochtans schilderachtige Sint-Jozefskerk in Wiemesmeer. „Tijdens de zomermaanden vinden de vieringen elke zaterdagavond om halfzeven plaats aan de Lourdesgrot”, zegt pastoor Guido Vanheusden. „In de jaren 1980 was er in onze kerk een instorting. We moesten toen uitwijken naar een parochiezaal, maar daar vonden op zaterdagavond ook fuiven plaats. Op zondag hing er een

bierlucht en stond de discobar soms nog opgesteld. We weken dan maar uit naar de grot en dat groeide uit tot een traditie die tot vandaag blijft bestaan.”

Zelfs bij slecht weer wordt er buiten aan de grot gevierd. „Tot zowat tien jaar geleden was het altijd vol spanning uitkijken naar het weerbericht”, herinnert Vanheusden zich. „Het grotcomité bezorgde het koor een afdak en er is een overdekt gedeelte met tweehonderd plaatsen.”

De grot van Wiemesmeer is een populaire bestemming naast het fietsroutenetwerk, met een kaarsenhal, een wandelparkje en een café. Dat vertaalt zich ook in hoge bezoekerscijfers op zaterdagavond. „Bij mooi weer zijn hier soms zeventienhonderd mensen, uit de wijde omgeving, tot Nederland toe. Er is wekelijks een gelegenheidskoor, wat de mis zo al aantrekkelijk maakt. Bezoekers appreciëren echter toch vooral de bijzondere sfeer. Ze voelen dat hier gebeden wordt. Soms is het muistil, met slechts een vogel die fluit. Aangrijpend.”

„Alles wat buiten het klassieke patroon valt, spreekt mensen aan”

Pastoor Vanheusden ontkent niet dat parochies in de buurt met gemengde gevoelens kijken naar die vieringen. „Soms wordt er wel eens schamper over gedaan, maar tegelijk is er waardering. Mensen gaan nu eenmaal waar ze zich goed voelen.”

Dat bevestigt pater Gerard Braet. Op het binnenplein van het dominicanenklooster in Knokke-Zoute wordt al decennialang op zondag buiten gevierd.

„Als het mooi weer is en warm genoeg, trekken we naar buiten voor onze vieringen van elf uur en kwart over twaalf. In het zomerseizoen maken de vele toeristen dat het hier volloopt, tot soms vijfhonderd mensen.”

De grote aantrekkingskracht in Knokke is het bevallige, witte kloostergebouw, meent pater Braet. „De architectuur roept een religieuze sfeer op, die maakt dat mensen vanzelf stil worden. De banken staan opgesteld rondom het altaar. Zo voelen kerkgangers zich ook verbonden, samen onder de zomerzon.”

„Het lijkt erop dat alles wat een beetje buiten het klassieke patroon valt, mensen aanspreekt”, stelt theoloog Hans Geybels vast. „Dat geldt evengoed voor vieringen binnen de kerkmuren. Een nevendienst voor kinderen spreekt ook meer jonge gezinnen aan. Zo’n openluchtviering heeft ook iets extra – de fraaie omgeving, de stilte, het groen – ook al zijn de vieringen zelf doorgaans vrij traditioneel. Er zijn niet meteen theologische of spirituele gronden waardoor ze meer aanspreken.”

Volgens Hans Geybels speelt ook mee dat mensen minder parochiegebonden zijn. „Dat geldt beslist voor jonge christenen, dertigers en veertigers, maar ook oudere gelovigen zoeken vaker vieringen die het best aansluiten bij hun ervaring. Laat het succes van die vieringen een uitdaging zijn om liturgie dicht bij het leven van de mensen te brengen. Want dat is de hamvraag: hoe maken we vieringen die echt gemeenschap stichten, door levensrecht en betrokken te zijn?”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Nadenken over onze levensstijl

” Per Europeaan wordt jaarlijks gemiddeld 95 kilogram voedsel verspild. Een schokkend cijfer. Overheden werken daarom aan wetten of akkoorden die supermarkten beletten om onverkocht voedsel in de vuilnisbak te kieperen. Dat is prima, maar als we onze actie daartoe beperken, komen we zelf makkelijk weg. Want op pagina 8 van deze *KERK & leven* leren we dat de supermarkten voor ‘slechts’ vijf procent van de voedselverspilling verantwoordelijk zijn. Liefst 42 procent gooien we zelf elke dag weg.

Voor onze voorouders was eten veel waardevoller. In de negentiende eeuw ging het grootste deel van het gezinsinkomen naar voeding. Omstreeks 1900 was dat nog 50 procent. Nadien zakte het aandeel van voeding in onze uitgaven naar ongeveer een derde in 1960 tot hooguit 11 procent nu. De belangrijkste oorzaak is dat een doorsnee gezin vandaag een pak rijker is. Bovendien is er een overvloed aan eten beschikbaar, dankzij de moderne landbouw en een bloeiende internationale handel. Wat niet langer schaars is, voelen we echter niet meer aan als waardevol. En dus gooien we overschotten makkelijker weg.

Tegelijk zijn we verslaafd aan goedkope voeding. We kopen een volledige kip voor 3 euro, of een kilo appels voor 1 euro. Vragen we ons nog af hoe die prijs tot stand kwam? In welke omstandigheden werden al die producten geteeld? Kreeg de boer nog wel een eerlijke prijs, of wordt hij gedwongen mee te gaan in de prijsenslag die de supermarkten onderling voeren? En waarom moeten we het hele jaar lang dezelfde groenten en vruchten in de winkelrekken vinden, los van de seizoenen? Moeten we absoluut van januari tot december boontjes kunnen eten, ook als die uit verre landen afkomstig zijn, met alle milieukosten die daarmee gepaard gaan?

Dat goedkope voedsel past in een breder consumptiegedrag. Wat we uitsparen aan voeding, besteden we graag aan luxe: mode, reizen, elektronica... En ook daar laten we ons verleiden tot steeds lagere prijzen. Kledingstukken van enkele euro, smartphones of tablets voor dumpingprijzen. Fijn voor ons, maar wie maakte die dingen en in welke omstandigheden? Met de regelmaat van de klok bereiken ons berichten over kinderarbeid of uitbuiting van werknemers in landen in het Zuiden. Minderjarige kloppen lange dagen in onveilige *sweatshops*. Mannen en vrouwen riskeren hun gezondheid of zelfs hun leven om ons aan goedkope spullen te helpen. Moderne slavernij.

En hoe goedkoper alles wordt, hoe waardelozer. We kopen en gooien weg alsof het niets is. Een gsm is een wegwerpproduct geworden. Kledij is na één jaar uit de mode. De carrousel moet draaien. We staan er nauwelijks bij stil hoe veel we kopen en hoe snel alles aan vervanging toe is.

Toegegeven, het is niet makkelijk om vandaag een bewuste consument te zijn. Maar we kunnen wel ons steentje bijdragen. Kritischer staan tegenover spotgoedkope producten. De moeite nemen om ons te informeren over de herkomst ervan. Liever duurzame goederen kopen, die langer meegaan en in betere omstandigheden gemaakt zijn. Voeding kopen die gezond en kwaliteitsvol is en waarvoor de producent een goede prijs kreeg. Niet toevallig kopen almaar meer mensen rechtstreeks bij boeren en tuinders, of kweken ze opnieuw zelf hun groenten. Ook het milieuaspect van onze consumptie moet zwaarder doorwegen. We doen er goed aan om geregeld stil te staan bij onze ecologische voetafdruk.

Paus Franciscus moedigt ons daartoe alvast aan in zijn encycliciek *Laudato si*. Daarin roept hij ons op tot een bekering van onze levensstijl en verzet hij zich tegen ontkenning, onverschilligheid en berusting. Hij doet dat vanuit een christelijk mensbeeld. De wereld is ons erfgoed, we moeten hem in gezonde staat doorgeven aan onze kinderen. *KERK & leven* gaat volgende week dieper in op die encycliciek. Want het loont de moeite om solidair stil te staan bij onze levensstijl.”

Weekendviering aan de grot in Wiemesmeer. „Hier voel je mensen bidden.” © Tony Van Galen